

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до навчального плану

Код та найменування спеціальності: 091 «Біологія»

Рівень вищої освіти: другий освітній рівень

Спеціалізація: _____

Освітня програма освітньо-професійна

Форма навчання денна, заочна

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання 90 кредитів ЄКТС /1,5 роки

Навчальний план, затверджений Вченою радою Луганського національного університету імені Тараса Шевченка 29 лютого 2016 р. протокол № 7

(дата та номер протоколу)

Відповідність вимогам стандарту вищої освіти (в разі наявності) _____

Відповідність вимогам професійного стандарту (в разі наявності) _____

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання: бакалавр, спеціаліст, магістр
що підтверджується документами державного зразка

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
І. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ		
Загальні компетентності: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - адаптивність і комунікабельність. Спеціальні компетентності: - навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідницьких даних; - вміння теоретичного аналізу проблеми.	знати: - закони логіки; - основні рівні, специфіку та особливості наукового пізнання; - поняття метода й методології наукового пізнання; - класифікацію та особливості методів наукового пізнання; - форми наукового пізнання; - основні теорії пізнання, концепції істини та її критерії для осмислення конкретних наукових проблем в контексті типів раціональності; - основні методологічні підходи до вивчення природних і суспільних явищ; вміти: - застосовувати концептуально-методологічні принципи, притаманні сучасній науковій раціональності, для пізнання явищ в тій чи іншій сфері науки;	Логіка та методологія наукового пізнання

	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати знання з логіки та методології для пошуку методів і методології розв'язання конкретно-наукових проблем; - аналізувати на основі знань методології сутність природних і суспільних явищ. 	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, нести відповідальність за навчання інших; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідницьких даних; - вміння теоретичного аналізу проблеми. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - філософсько-методологічних основи педагогічної та психологічної наук, тенденції їх розвитку, сучасні вимоги до роботи педагога; - основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти; - права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (викладачів, студентів); <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід; - використовувати педагогічні знання для вдосконалення власної педагогічної майстерності, вміння активізувати роботу студентів за допомогою класичних та сучасних педагогічних методів; - систематизувати навчальні та виховні завдання методами та засобами складання вправ, задач, тестів; - враховувати в педагогічній діяльності вікові та психологічні особливості студентів; - ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - аналізувати, оцінювати, вибирати й реалізовувати освітню програму; - зрозуміло і недвозначно доносити знання та пояснення до осіб, які навчаються, зокрема, до студентів; - організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій з застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. 	<p>Педагогіка і психологія вищої школи</p>

<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - адаптивність і комунікабельність; - толерантність до різних ідей, здатність сприймати принципово нові точки зору і факти дійсності; - наукова чесність, дотримання принципів наукової етики; - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності, вміння робити узагальнення і висновки; - здатність до усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, володіння навичками ділового спілкування рідною мовою на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової термінології; - володіння сучасними інформаційними технологіями, здатність до їх використання для пошуку і систематизації інформації; - вміння вести пошук, добір та опрацювання інформації джерел і літератури з проблем інтелектуальної власності. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття і категорії в сфері правового регулювання інтелектуальної власності; - основні нормативні правові акти у сфері правового регулювання інтелектуальної власності; - роль і значення результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації в сучасному суспільстві, особливості використання інтелектуальної власності у цивільному обігу і порядок введення об'єктів інтелектуальної власності в господарський обіг; - основні інститути права інтелектуальної власності: авторське та суміжні права; - патентне право; - право на секрет виробництва (ноу-хау); - право на засоби індивідуалізації юридичних осіб, товарів, робіт, послуг і підприємств; - право на використання результатів інтелектуальної діяльності в складі єдиної технології; - законодавство про захист прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації; - основні способи використання інтелектуальної діяльності як додаткового джерела фінансових ресурсів господарюючих суб'єктів; - види відповідальності за порушення прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оперувати поняттями і категоріями права на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації; - аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері охоронюваних результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації; - аналізувати юридичні факти, що 	<p>Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій</p>
--	--	--

	<p>вимагають захисту прав на результати інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати правові акти та документи у сфері захисту результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації; - встановлювати наявність правопорушення у сфері охоронюваних результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації; - визначати загальні підстави притягнення до цивільно-правової, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про інтелектуальну власність. 	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність спільно визначати цілі діяльності, планувати, розробляти й реалізовувати проекти і стратегії індивідуальних та колективних дій; - здатність працювати в команді; - здатність визначати мету комунікації, застосовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, вміння емоційно налаштовуватися на спілкування з іншим; - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - креативність, здатність генерувати нові ідеї; - здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації із різних джерел; - вміння використовувати новітні інформаційні і комунікаційні технології. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання основ методології, техніки і організації науково-дослідної та виробничої роботи з біології в контексті сталого розвитку. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняттєво-категоріальний апарат з проблеми сталого розвитку; - глобальні екологічні проблеми людства; - характеристики та особливості напрямків сталого розвитку природи та суспільства; - основи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем; - економічні механізми раціонального природокористування; - сутність та комплекс вимог до стратегій у напрямку сталого розвитку; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати принципи екологізації економічної та господарської діяльності; - використовувати комплекс вимог стратегії сталого розвитку у власній діяльності. 	<p>Стратегія сталого розвитку природи та суспільства</p>
II. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ		
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття метода й особливостей наукового пізнання; - класифікацію та особливості методів наукового пізнання в біології; - основні методологічні підходи до 	<p>Теорія і практика наукових досліджень</p>

<p>практичній діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідницьких біологічних даних; - вміння теоретичного аналізу проблеми; - здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі біологічних досліджень на основі використання сучасних теоретичних і практичних методів та методик; - навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах. 	<p>вивчення біологічних об'єктів; філософсько-методологічні основи наукової діяльності, тенденції її розвитку, сучасні вимоги до роботи науковця-біолога;</p> <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати концептуально-методологічні принципи, притаманні сучасній науковій раціональності, для пізнання біологічних об'єктів, явищ і процесів; - застосовувати знання з логіки та методології для пошуку методів і методології розв'язання конкретно-наукових проблем біологічного спрямування; - аналізувати на основі знань методології сутність одержаних даних у біологічних дослідженнях. 	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах; - здатність характеризувати і аналізувати провідні біологічні явища і процеси; - здатність використовувати знання для характеристики живих систем різного рівня організації; - здатність використовувати розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології як фундаменту для пояснення явищ живого на всіх рівнях його 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - різноманітність надорганізменних рівнів організації життя; - компоненти певного надорганізованого рівня організації життя; - основні процеси, що відбуваються на певному рівні, їх відмінні риси, взаємозв'язки з іншими рівнями організації життя; - науки, які ведуть дослідження певного рівня організації життя. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати той чи інший надорганізований рівень організації життя, наводити його основні характеристики; - характеризувати компоненти певного надорганізованого рівня організації життя; - характеризувати процеси та взаємозв'язки, що відбуваються на певному рівні організації життя; - характеризувати об'єкти та предмети досліджень наук, що вивчають певний надорганізований рівень організації життя. 	<p>Надорганізовані рівні організації життя</p>

<p>організації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність оцінювати зміни у показниках життєдіяльності організму людини з метою попередження функціональних розладів та патологічних процесів у ньому; - здатність використовувати біологічні знання для профілактики і формування навичок здорового способу життя. 		
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність - здатність використовувати основні сучасні інформаційні технології, методи видобування та обробки інформації; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки; - готовність до дослідної діяльності в межах освітніх програм. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі біологічних досліджень на основі використання сучасних теоретичних і практичних методів та методик; - навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах; - навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідницьких даних; - вміння теоретичного аналізу проблеми; 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - філософсько-методологічні основи наукової діяльності, тенденції її розвитку, сучасні вимоги до роботи науковця-біолога; - основні законодавчі документи, що стосуються наукової діяльності; - теоретичні і методичні основи планування лабораторного й польового експерименту в біології; - методи статистичної обробки результатів біологічних досліджень. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід; - використовувати сучасні наукові знання для вдосконалення власної наукової діяльності; - ставити мету, використовувати різноманітні форми організації, діагностики, контролю та оцінки ефективності наукової діяльності; - володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації наукової програми; - організовувати раціональний науковий документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки; - статистично опрацьовувати отримані в ході біологічних досліджень дані. 	<p>Науково-дослідна практика (виробнича)</p>

<p>- здатність структурувати та обґрунтовано інтерпретувати отримані дослідні дані.</p>		
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі викладання біологічних дисциплін; - навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах; - здатність структурувати та обґрунтовано перетворювати біологічні наукові знання у навчальний матеріал; - здатність кваліфіковано виконувати функції викладача біологічних дисциплін; - здатність ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - готовність до викладання біологічних дисциплін у межах освітніх програм із використанням сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - психолого-педагогічні основи викладацької діяльності, сучасні вимоги до роботи викладача-біолога вищого навчального закладу; - основні законодавчі документи, що стосуються науково-педагогічної діяльності; - різноманітність форм навчальних занять у вищому навчальному закладі; - права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (викладачів, студентів). <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід; - використовувати педагогічні знання для вдосконалення власної педагогічної майстерності; - активізувати роботу студентів за допомогою класичних та сучасних педагогічних методів; - систематизувати навчальні та виховні завдання; - враховувати в педагогічній діяльності вікові та психологічні особливості студентів; - ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - зрозуміло і недвозначно доносити знання та пояснення до осіб, які навчаються, зокрема, до студентів. 	<p>Науково-педагогічна практика (виробнича)</p>

<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах; - здатність характеризувати і аналізувати провідні біологічні явища і процеси; - здатність використовувати знання для характеристики живих систем різного рівня організації; - здатність використовувати розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології як фундаменту для пояснення явищ живого на всіх рівнях його організації; - здатність оцінювати зміни у показниках життєдіяльності організму людини з метою попередження функціональних розладів та патологічних процесів у ньому; - здатність використовувати біологічні знання для профілактики і формування навичок здорового способу життя. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність поняття «гомеостаз», рівні його підтримки; - функціональні системи організму, які підтримують гомеостаз; - константи параметрів гомеостазу; - механізми підтримки гомеостазу та їхня регуляція; - роль рідких середовищ організму у підтримці гомеостазу. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризувати сутність гомеостазу, механізми його підтримки; - визначати роль різних систем організму у підтримці гомеостазу; - наводити приклади взаємодії різних систем організму у підтримці гомеостазу; - характеризувати міжсистемні взаємодії у підтримці гомеостазу. 	<p>Гомеостаз і його механізми</p>
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність понять «стрес», «адаптація», «загальний адаптаційний синдром»; - механізми розвитку стресорних реакцій організму; - терміновий і довгостроковий етапи 	<p>Фізіологія стресу та адаптації</p>

<p>практичній діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах; - здатність характеризувати і аналізувати провідні біологічні явища і процеси; - здатність використовувати знання для характеристики живих систем різного рівня організації; - здатність використовувати розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології як фундаменту для пояснення явищ живого на всіх рівнях його організації; - здатність оцінювати зміни у показниках життєдіяльності організму людини з метою попередження функціональних розладів та патологічних процесів у ньому; - здатність використовувати біологічні знання для профілактики і формування навичок здорового способу життя. 	<p>адаптації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальний механізм і основні стадії процесу адаптації; - явища фізіологічної і патологічної адаптації, стресорної мобілізації і перерозподілу ресурсів; - нейрогуморальні механізми адаптації організму до фізичних навантажень; - зміну функціонування різних систем органів при адаптації до різних факторів; - роль емоційного фактора у розвитку стресорних ушкоджень; - стрес-лімітуючі системи організму і профілактика стресорних ушкоджень. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати стресорні фактори; - характеризувати механізми розвитку стресорних та адаптаційних реакцій організму; - характеризувати зміни різних систем органів при дії на організм стресорів різної природи; - заходи профілактики стресорних ушкоджень організму людини. 	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у практичній діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи, методи і форми організації навчання у ВНЗ в умовах особистісно-орієнтованої педагогіки; - специфіку викладацької діяльності як різновиду ділового спілкування; - логіку конструювання змісту лекції, практичного заняття, учбово-рольової гри та інших різновидів викладацької діяльності на заняттях з біологічних дисциплін; - сутність інноваційних технологій навчання біології у вищій школі; 	<p>Методика навчання біологічним дисциплінам</p>

<p>комунікації рідною мовою;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі викладання біологічних дисциплін; - навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах; - здатність структурувати та обґрунтовано перетворювати біологічні наукові знання у навчальний матеріал; - здатність кваліфіковано виконувати функції викладача біологічних дисциплін; - здатність ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - здатність відбирати оптимальні методи та засоби навчання для конкретної форми навчального заняття; - здатність організовувати різноманітні форми навчальної діяльності студентів; - здатність до відбору засобів діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - готовність до викладання біологічних дисциплін у межах освітніх програм із використанням сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> - активні методи навчання та контролю знань студентів. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; - встановлювати психологічні контакти з аудиторією в цілому та кожним студентом зокрема; - створювати через систему психолого-педагогічних засобів в аудиторії атмосферу колективного пошуку і спільних міркувань, що сприяє реалізації проблемного навчання; - організовувати навчальну діяльність студентів, керувати нею й оцінювати її результати; - розробляти і проводити заняття різних видів за біологічними дисциплінами; - компетентно викладати матеріал із врахуванням психолого-педагогічних закономірностей сприйняття та засвоєння матеріалу студентами; - обґрунтовано вибирати і використовувати на заняттях технічні засоби і комп'ютерні системи навчання та контролю; - розвивати свої педагогічні здібності. 	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність застосовувати знання у 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність поняття «освітня технологія», відмінність технологій навчання від традиційного навчання; - класифікацію освітніх технологій; - характеристики основних освітніх 	<p>Сучасні освітні технології у навчанні біології</p>

<p>практичній діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - здатність до критики й самокритики; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний педагогічний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі викладання біологічних дисциплін; - навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах; - здатність структурувати та обґрунтовано перетворювати біологічні наукові знання у навчальний матеріал; - здатність кваліфіковано виконувати функції викладача біологічних дисциплін; - здатність ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності; - здатність відбирати оптимальні методи та засоби навчання для конкретної форми навчального заняття; - здатність організовувати різноманітні форми навчальної діяльності студентів; - здатність до відбору засобів діагностики, контролю та оцінки ефективності певної технології навчання; - готовність до викладання біологічних дисциплін із застосуванням певної освітньої технології. 	<p>технологій та особливості їх застосування у навчальному процесі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи, методи і форми організації навчання у ВНЗ в умовах особистісно-орієнтованої педагогіки; - специфіку викладацької діяльності як різновиду ділового спілкування; - логіку конструювання змісту лекції, практичного заняття, учбово-рольової гри та інших різновидів викладацької діяльності на заняттях з біологічних дисциплін. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - планувати, організовувати та здійснювати процес навчання за певною технологією; - аналізувати діяльність усіх учасників навчального процесу в умовах певної технології навчання; - організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; - встановлювати психологічні контакти з аудиторією в цілому та кожним студентом зокрема; - створювати через систему психолого-педагогічних засобів в аудиторії атмосферу колективного пошуку і спільних міркувань, що сприяє реалізації проблемного навчання; - організовувати навчальну діяльність студентів, керувати нею й оцінювати її результати; - розробляти і проводити заняття різних видів за біологічними дисциплінами; - компетентно викладати матеріал із врахуванням психолого-педагогічних закономірностей сприйняття та засвоєння матеріалу студентами; - обґрунтовано вибирати і використовувати на заняттях технічні засоби і комп'ютерні системи навчання та контролю; - розвивати свої педагогічні здібності. 	
--	--	--

<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах; - здатність характеризувати і аналізувати провідні біологічні явища і процеси; - здатність використовувати знання для характеристики живих систем різного рівня організації; - здатність використовувати розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології як фундаменту для пояснення явищ живого на всіх рівнях його організації; - здатність використовувати біологічні знання для профілактики і формування навичок здорового способу життя. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичні етапи розвитку біоетики та біобезпеки як наук; - методи, принципи та теорію біоетики та біобезпеки; - морально-етичні принципи правдивості й інформованої згоди; - етичні та правові проблеми в біології; - біоетичні проблеми при виконанні експериментів на тваринах; - біоетичні проблеми контролю генетичних технологій і модифікацій природи людини; - біоетичні аспекти генетичних досліджень, медико-генетичного консультування та популяційних скринінгових досліджень; - біоетичні проблеми клонування людини та тварин; - біоетичну оцінку можливостей генної інженерії; - біоетичні проблеми вмирання і смерті, оцінку самогубства; - біоетичну та правову оцінку пасивної й активної евтаназії; - біоетичні проблеми в багатонаціональному суспільстві; - етичні норми при проведенні біомедичних наукових досліджень. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати методи біоетики та біобезпеки у практичній діяльності; - використовувати і на практиці реалізовувати біоетичні принципи автономності, соціальної справедливості; - будувати свої відносини з колегами на засадах принципів і нормативів біоетики; - обґрунтовувати чи спростовувати біоетичну доцільність проведення тих чи інших експериментів на тваринах; - здійснювати добір методів забезпечення біобезпеки навколишнього середовища під час та по закінченню біологічних експериментів; - добирати та використовувати 	<p>Основи біоетики та біобезпеки</p>
--	---	---

	біобезпечну тару та пакувальні матеріали; - запобігати забрудненню атмосферного повітря, води; - забезпечувати повну утилізацію відходів біологічних експериментів.	
Загальні компетентності: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді; - адаптивність і комунікабельність; - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність організовувати раціональний документообіг засобами інформаційних технологій із застосуванням новітніх форм та засобів діловодства, зв'язку, сучасної оргтехніки. Спеціальні компетентності: - здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах; - здатність характеризувати і аналізувати провідні біологічні явища і процеси; - здатність використовувати знання для характеристики живих систем різного рівня організації; - здатність використовувати розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології як фундаменту для пояснення явищ живого на всіх рівнях його організації; - здатність оцінювати природні ресурси з метою їх раціонального використання; - здатність обґрунтовувати заходи раціонального природокористування й збереження ресурсів для сталого розвитку природи й суспільства.	знати: - класифікацію природних ресурсів; - види природних ресурсів, їх сучасний стан (в Україні зокрема), засоби їх збереження, відтворення й охорони; - сутність природоохоронних проблем (в т.ч. і в Україні), проблем збереження ландшафтного різноманіття зокрема; - заповідні території та об'єкти в Україні та світі; - особливості природних умов і ресурсів своєї місцевості; - предмет, завдання і принципи збалансованого природокористування та ресурсознавства; - наукове і методичне забезпечення системи збалансованого природокористування; - нормативну і законодавчу базу природокористування, охорони і відновлення довкілля; - сучасні методи раціонального використання природних ресурсів; - методи аналізу і прогнозування змін довкілля при використанні природних ресурсів. вміти: - аналізувати зміст інформації стосовно оцінки природних умов та ресурсів; - характеризувати основи теорії ноосферного вчення; - обґрунтовувати вибір методів і місць спостережень за станом довкілля; - використовувати сучасні методи аналізу і прогнозування змін стану довкілля при використанні природних ресурсів; - аналізувати методи видобування і використання природних ресурсів; - розробляти науково-обґрунтовані	Ресурсознавство та раціональне природокористування

	рекомендації для підтримки управлінських рішень у природоохоронній і природовідновлювальній діяльності.	
--	--	--

Гарант освітньої програми,
доктор біологічних наук, професор

І. О. Іванюра

Завідувач кафедри біології,
доктор сільськогосподарських наук, професор

С. В. Маслійов

Ректор

С. В. Савченко